

Smart Shopping Mobility

3. számú munkacsomag (3.4 tevékenység) kérdőíves
kutatásának kiértékelése és elemzése

Tartalomjegyzék

Táblázatok, diagramok jegyzéke	3
Térképek jegyzéke	4
1. Bevásárlóközponti kikérdezések	5
1.1 A felmérés helyszíneinek bemutatása.....	5
1.2 A felmérés módszertana	15
2. A felmérések tapasztalatai	16
2.2 Vásárlási szokások	32
2.3 Utazási szokások.....	38
3. Összefoglaló megállapítások	40
1. melléklet: SMASHMOB KÉRDŐLAP, PARKOLÓHELYI KIKÉRDEZÉS	42

Táblázatok, diagramok jegyzéke

1. táblázat: Az egyes helyszíneken kitöltött kérdőívek száma	16
2. táblázat: Az egyes helyszíneken kikérdezett járművek fajtájának megoszlása	17
3. táblázat: A Mosonmagyaróváron kikérdezett osztrák járművek hovatartozásának megoszlása	19
4. táblázat: A Szombathelyen kikérdezett osztrák járművek hovatartozásának megoszlása	20
5. táblázat: A Zalaegerszegen kikérdezett osztrák járművek hovatartozásának megoszlása	21
6. táblázat: Az egyes bevásárlóközpontokba érkező járművek által szállított személyek száma	21
7. táblázat: A Magyarországról 1-nél több utassal érkező járművekben utazók egy háztartás tagjai?	22
8. táblázat: Az Ausztriából egynél több utassal érkező járművekben utazók egy háztartás tagjai?	22
9. táblázat: A Magyarországon vásárló osztrákok lakóhely szerinti megoszlása	23
10. táblázat: Az Ausztriában vásárló magyarok lakóhely szerinti megoszlása	26
11. táblázat: Az Ausztriában vásárló magyarok határátlépésének fő motivációja a bevásárlás?	32
12. táblázat: A Magyarországon vásárló osztrákok határátlépésének fő motivációja a bevásárlás? ...	33
13. táblázat: Az Ausztriában vásárló magyarok vásárlási gyakorisága	33
14. táblázat: A Magyarországon vásárló osztrákok vásárlási gyakorisága	34
15. táblázat: Az Ausztriában történő bevásárlás oka	34
16. táblázat: A Magyarországon történő bevásárlás oka	34
17. táblázat: A megfelelő feltételek mellett utazna-e más módon? Magyar válaszok	39
18. táblázat: A megfelelő feltételek mellett utazna-e más módon? Osztrák válaszok	39
19. táblázat: A magyar vásárlók elvárásai a közforgalmú közlekedéssel szemben	40
20. táblázat: Az osztrák vásárlók elvárásai a közforgalmú közlekedéssel szemben	40
1. diagram: A magyar vásárlók ausztriai vásárlásának okai	36
2. diagram: Az osztrák vásárlók magyarországi vásárlásának okai	36
3. diagram: Csak ebben az áruházban vásárol, vagy egyéb üzletekben is?	37
4. diagram: Tudja-e, hogyan lehet busszal / vonattal megközelíteni ezt a bevásárlóközpontot?	40

Térképek jegyzéke

1. térkép: Designer Outlet Parndorf.....	6
2. térkép: Park Center Mosonmagyaróvár	7
3. térkép Einkaufszentrum Oberwart (EO).....	9
4. térkép: Tesco Szombathely Hipermarket	10
5. térkép: Zala Pláza Zalaegerszeg.....	12
6. térkép: A bevásárlóközpontok elérhetősége percben	14
7. térkép: Az osztrák forgalmi rendszámok területi kódjai	18
8. térkép: Az ausztriai irányítószámok területei.....	23
9. térkép: A magyarországi irányítószámok területei	25
10. térkép: A Magyarországról Parndorfba érkező vásárlók kiindulási települései	27
11. térkép: Az Ausztriából Mosonmagyaróvárra érkező vásárlók kiindulási települései.....	28
12. térkép: A Magyarországról Oberwartba érkező vásárlók kiindulási települései.....	29
13. térkép: Az Ausztriából Szombathelyre érkező vásárlók kiindulási települései	30
14. térkép: Az Ausztriából Zalaegerszegre érkező vásárlók kiindulási települései	31

1. Bevásárlóközponti kikérdezések

Jelen tanulmány a „SMASHMOB – SMART SHOPPING MOBILITY IN THE AT-HU CROSS BORDER REGION” című projekthez kapcsolódóan az osztrák - magyar határon átnyúló vásárlási és közlekedési szokások feltérképezését, összegzését és elemzését tartalmazza.

1.1 A felmérés helyszíneinek bemutatása

A határhoz közeli, nagyobb települések bevásárlóközpontjainak parkolóiban kikérdezéses felmérés során 459 vásárló vásárlási-közlekedési szokásait térképeztük fel öt helyszínen, melyek közül kettő Ausztriában három pedig Magyarországon található. A bevásárlóközpontok Zalaegerszeg, Mosonmagyaróvár, Szombathely, Oberwart és Parndorf területén helyezkednek el.

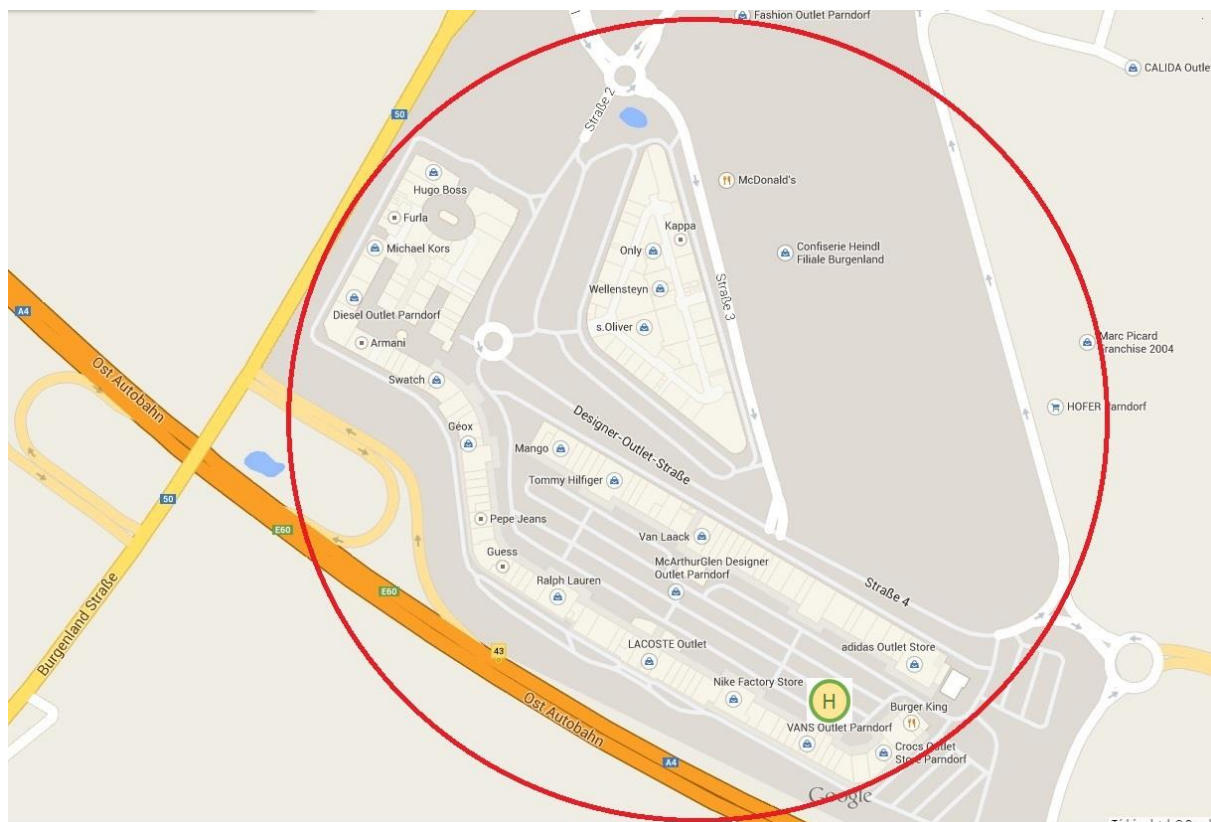
Parndorf

A Designer Outlet Parndorf bevásárlóközpont parkolója volt az osztrák adatfelvétel második helyszíne. A komplexum elhelyezkedését tekintve a Parndorfot elkerülő A4-es autópálya közvetlen közelében fekszik. Ezáltal közúton mind Bécs, mind az A4 autópálya magyarországi folytatásaként funkcionáló M1 autópályán Győr irányából gépjárművel könnyen és gyorsan megközelíthető. Magyarország határától 21 km-t kell megtenni az A4 autópályán, hogy a bevásárlóközponthoz jussunk.

Rendszeres buszjárat közlekedik Bécsbe, többnyire óránkénti gyakorisággal.

A bevásárlóközpontnak ugyan közvetlen vasúti kapcsolata nincsen, ugyanakkor Parndorf vasútállomása és a Designer Outlet Parndorf között iránytaxi szolgáltatás üzemel, mellyel gyorsan elérhető a vasúti kapcsolat.

1. térkép: Designer Outlet Parndorf

Mosonmagyaróvár

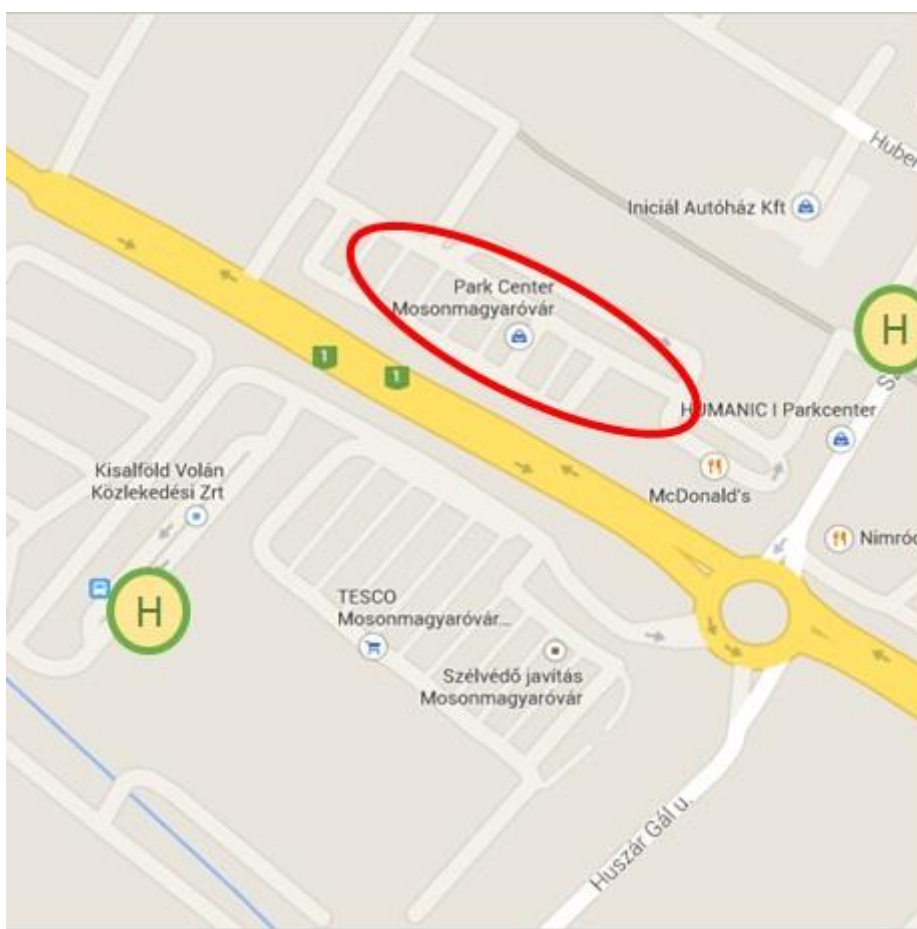
A felmérés magyarországi helyszínei közül az egyik a Park Center Mosonmagyaróvár bevásárlóközpont parkolója volt. A bevásárlóközpont Mosonmagyaróvár belterületén, a városon áthaladó 1. sz. főút szomszédságában található. A gyorsforgalmi úthálózat legközelebbi tagja az M1 autópálya, mely mintegy 5 km-re található. Közúton Ausztria felől érkezve 13 km-t kell megtenni akár az M1-es autópálya érintésével, akár végig az 1. sz. főúton ahhoz, hogy elérjük a bevásárlóközpontot.

Városon belüli elhelyezkedése miatt a Park Center nem csak gépjárművel, hanem helyi és helyközi busszal is elérhető. A helyi buszok a városközponttal biztosítanak jó minőségű

kapcsolatot, míg a helyközi buszjáratok Győr, Csorna, Hegyeshalom, valamint Rajka irányába jelentenek menetrendszerinti összeköttetést.

Vasúti kapcsolata Mosonmagyaróvár városának van, ahonnan helyi busszal lehet eljutni a bevásárlóközponthoz.

2. térkép: Park Center Mosonmagyaróvár

Oberwart

Oberwartban a kikérdezés helyszínéül az EO - Einkaufszentrum Oberwart parkolója szolgált. A bevásárlóközpont a magyar határtól 25,9 km-re fekszik az Oberwartot elkerülő 63a főút

mellett. A legközelebbi autópálya a 10,5 km-re fekvő A2, amely ugyanakkor a Magyarországról érkezőknek nem esik útba. Ők közúton legkönnyebben a Szombathelyről induló 89. sz. főúton át tudják megközelíteni a komplexumot.

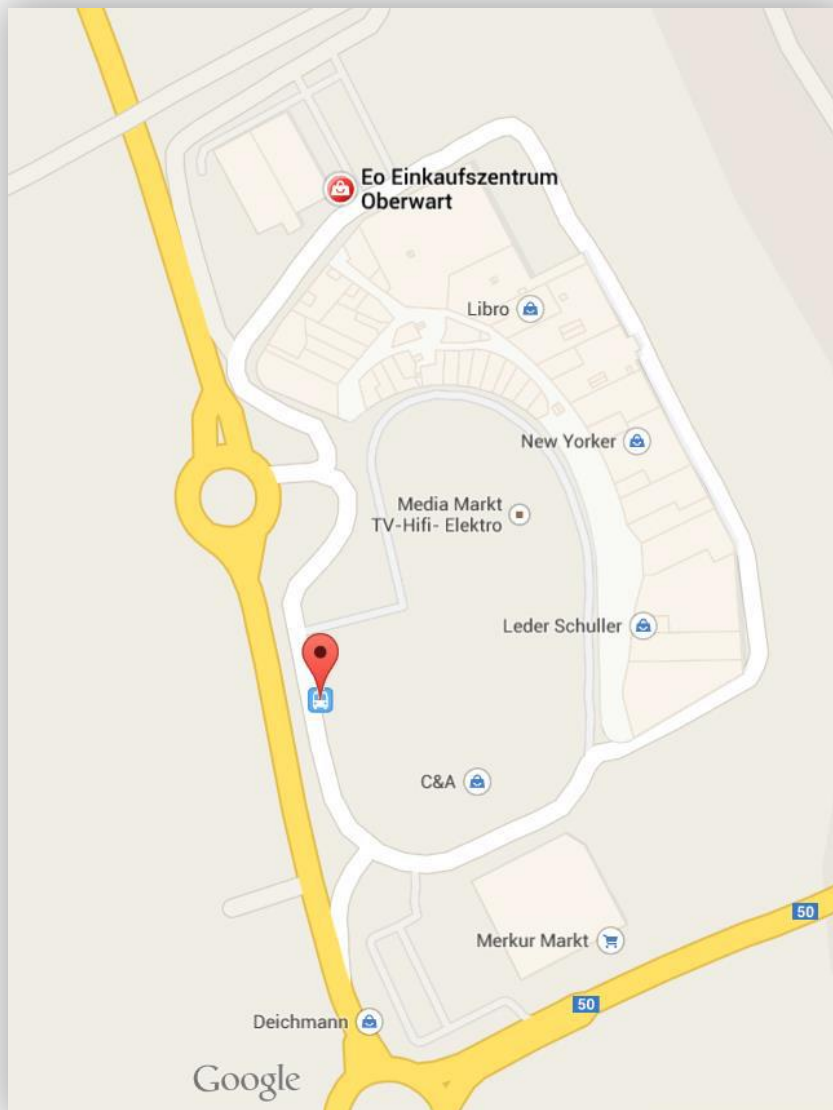
Buszok Hartberg és Güssing irányába járnak rendszeresen, azonban olyan menetrend szerinti járat jelenleg nincsen, mely Magyarországról a bevásárlóközpontba hozná az utasokat. Oberwart és a bevásárlóközpont között általában másfél óránként közlekednek járatok.

A bevásárlóközpont vasúti kapcsolattal nem rendelkezik sőt, maga Oberwart település sem érhető el vonattal.

A komplexum a kerékpárral érkezők számára bőséges kínálattal rendelkezik kerékpáros parkolóhellyel.

3. térkép Einkaufszentrum Oberwart (EO)

Szombathely

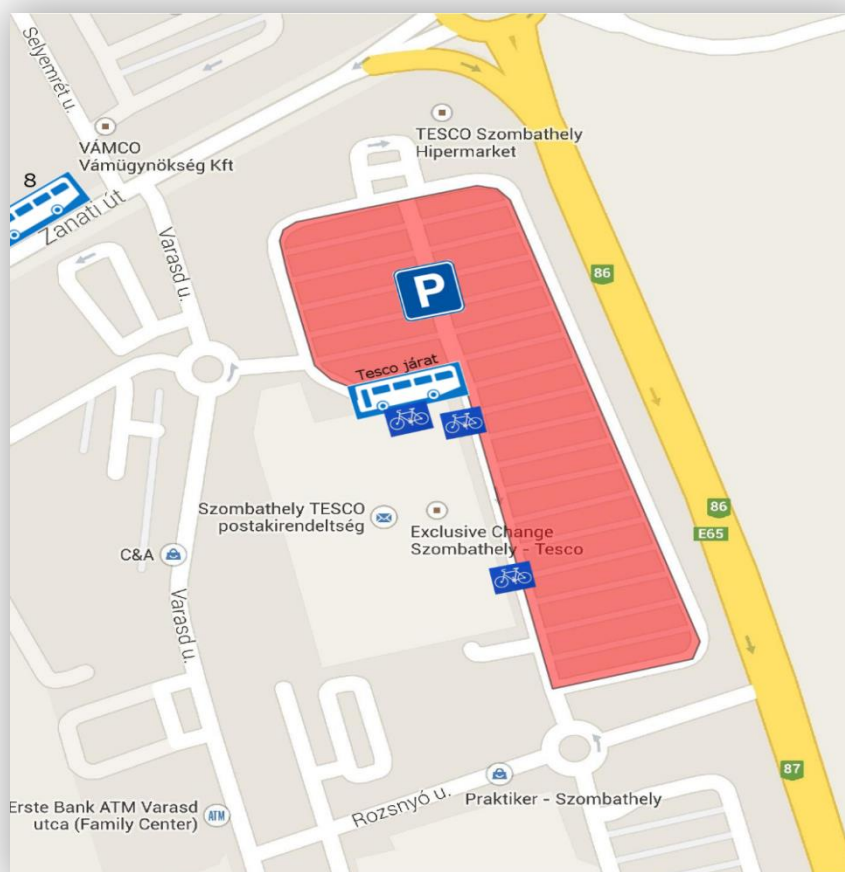
A felmérés második magyarországi helyszíne a TESCO Szombathely Hipermarket parkolója volt. Elhelyezkedését tekintve a bevásárlóközpont a megyeszékhely szélén, a várost elkerülő 86. sz. főút közvetlen közelében található. A legközelebbi gyorsforgalmi út a közeljövőben

teljes hosszában megépülő M86 autópályát lesz, mely szombathelyi végpontja 1,5 km-re található. Ausztria irányából a 89. sz., a 87. sz. és a 86. sz. főúton mintegy 18 km-t megtéve lehet eljutni a bevásárlóközpontig.

A városközpontot a Tesco busszal, illetve a Zanatig közlekedő 8-as busszal lehet elérni. A Tesco busz 2 óránként, míg a menetrend szerinti járat óránként, illetve csúcsidőben félóránként teremt kapcsolatot a városközponttal.

Közvetlen vasúti összeköttetése a bevásárlóközpontnak nincsen, a vonattal érkezők a 8-as busszal tudnak eljutni a hipermarketbe.

4. térkép: Tesco Szombathely Hipermarket

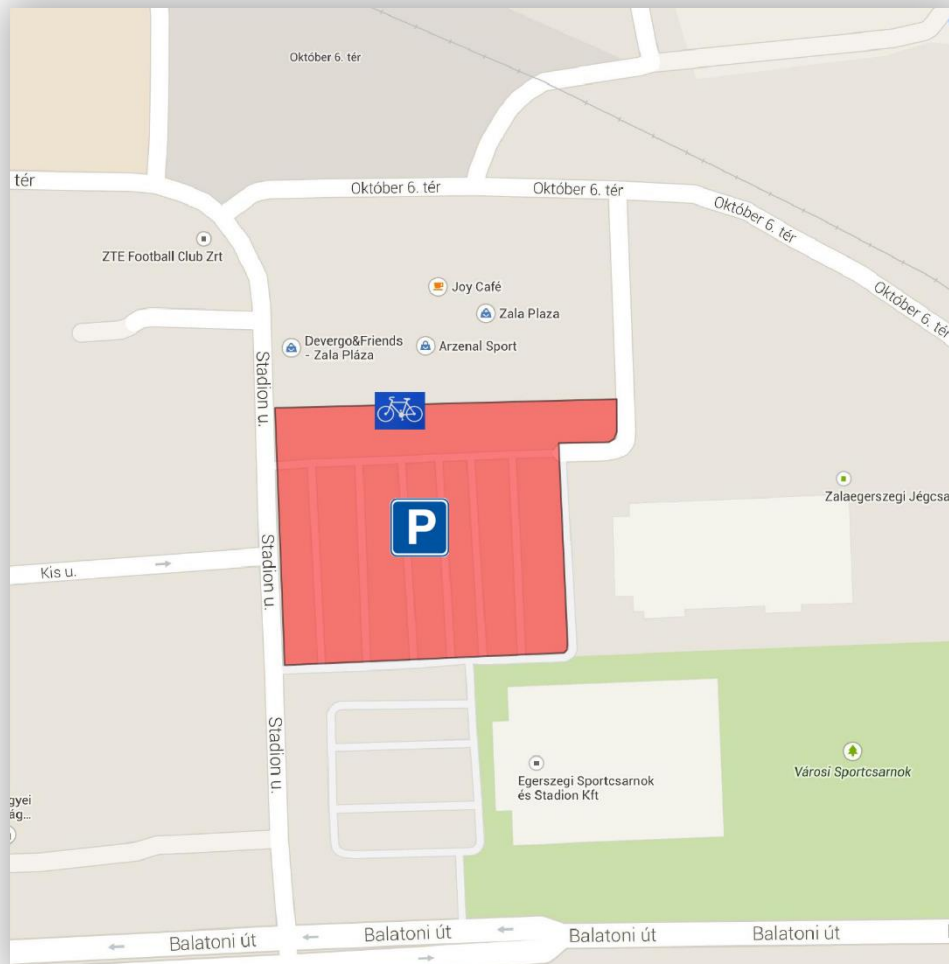

Zalaegerszeg

A felmérés magyarországi helyszínei közül a harmadik a zalaegerszegi Zala Pláza parkolója volt. A bevásárlóközpont a város központi részéhez közel helyezkedik el, a 74. és a 76. sz. főúttól 1,5 km-nyire. A legközelebbi gyorsforgalmi út az M7 autópálya, mely mintegy 56 km-re esik a bevásárlóközponttól. Ausztria felől a határtól közúton a 8. sz. és a 76. sz. főúton mintegy 61 km-t kell autózni, hogy elérjük a bevásárlóközpontot.

Viszonylag központi elhelyezkedése ellenére a Plázának sem közvetlen busz, sem közvetlen vasúti kapcsolata nincsen. A Buszmegálló 650 m-re található a Plázától (Kovács Károly tér), a vasútállomás pedig busszal érhető el.

5. térkép: Zala Pláza Zalaegerszeg

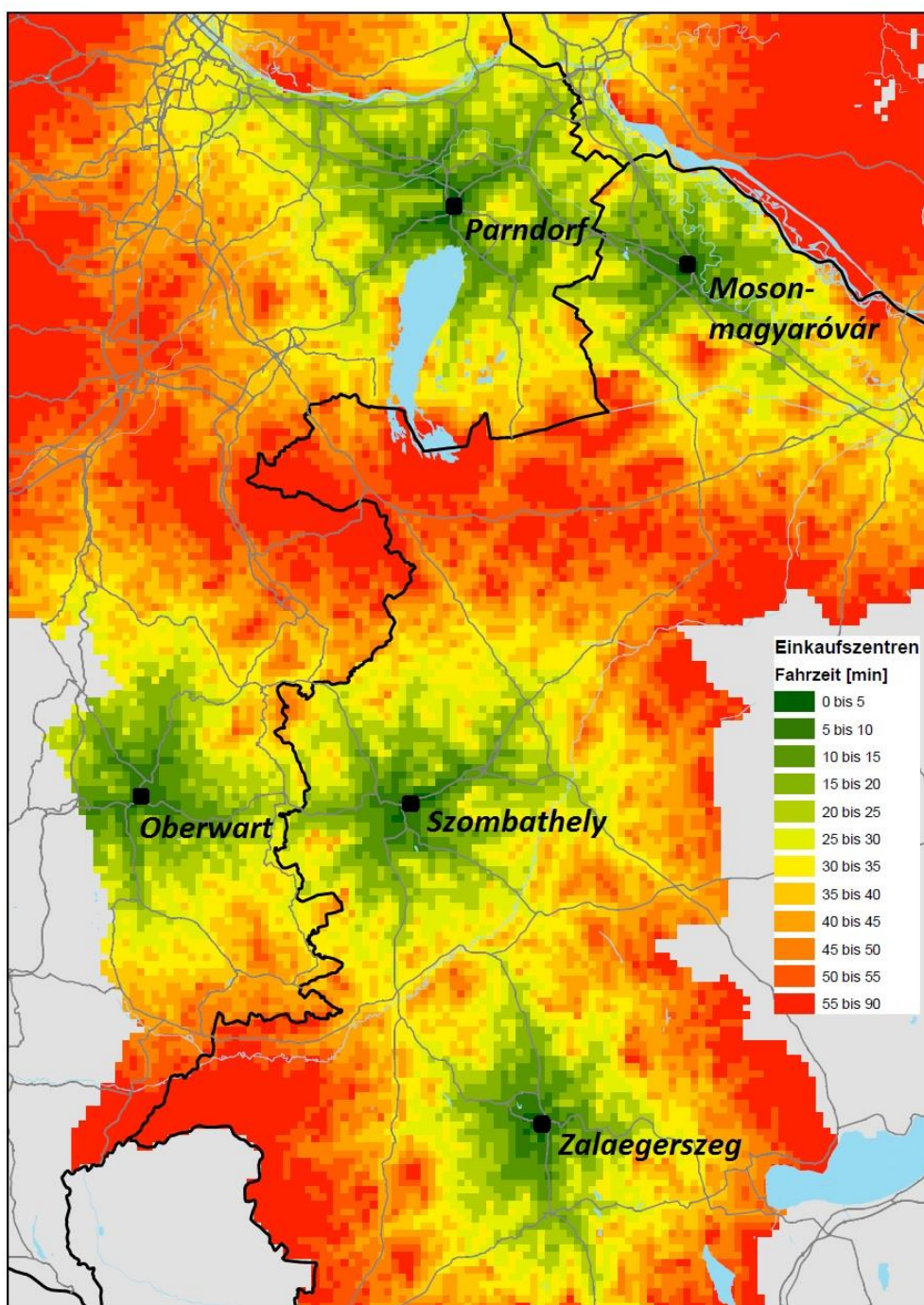

A Nyugat-Pannon Terület- és Gazdaságfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. által az ERRAM HU-AT projekt keretében létrehozott térinformatikai adatbázis segítségével készült a 6. térkép, melyen az öt bevásárlóközpont közötti megközelíthetősége látható. Egyértelműen látszik a térkép színezéséből, hogy a határ menti régiót Parndorf, Oberwart, Mosonmagyaróvár és Szombathely fedi le, mivel a határtól az itt elhelyezkedő bevásárlóközpontok érhetők el mintegy 20 percen belül (zöld színek). Az is egyértelműen látszik a térképen, hogy Zalaegerszeg vonzáskörzete már nem ér el a határig (piros színskála), így az addig utazással eltöltött idő akár 1 óra, vagy még annál is több lehet. A térképről az is leolvasható, hogy az autópályák közelében fekvő komplexumokhoz sokkal távolabbi

sötétzöld színű (5 percen belül elérhető) terület is tartozik a gyorsforgalmi út vonalában (pl: Designer Outlet Parndorf, Park Center Mosonmagyaróvár), mint az azoktól távol eső egységekhez (pl: Zala Pláza). A fentiek alapján a települések között párok, illetve más szemszögből nézve ellenpólusok találhatók a határ két oldalán. A két pár, illetve ellenpólus Parndorf és Mosonmagyaróvár, valamint Oberwart és Szombathely. Zalaegerszeg pedig különálló egységként kiesik mindkét körből.

6. térkép: A bevásárlóközpontok elérhetősége percben (forrás:ERRAM)

1.2 A felmérés módszertana

Az adatgyűjtés az öt bevásárlóközpont parkolójában személyes kikérdezés formájában történt, mely alapján összesen 459 db kérdőív került kitöltésre.

Mivel a kikérdezés a határon átkelők közlekedési-vásárlási szokásait volt hivatott felmérni, ezért minden egyes helyszínen elsősorban külföldiek kerültek megszólításra. Tehát Oberwartban és Parndorfban magyar, míg Zalaegerszeg, Mosonmagyaróvár és Szombathely esetében osztrák rendszámú járművek utasai kerültek kikérdezésre.

A feltett kérdések három nagyobb csoportban térképezték fel a közlekedési-vásárlási szokásokat. Az első kérdéshalmaz az érkezők lakhelyének, számának, hovatartozásuknak és járműveiknek a beazonosítására szolgált. A kérdések másik halmaza az utazás célját és gyakoriságát elemezte, végül a harmadik kérdéscsoport a közlekedési magatartásra vonatkozóan kutatta a meglévő tulajdonságokat és a változtatási lehetőségeket. Az egységesített kérdőíveken 8, többségében feleletválasztós kérdés szerepelt. Az egyes esetekben 3-6 lehetőségből lehetett választani. Ezen kívül kisebb részt eldöntendő kérdések is szerepeltek a listán, valamint a lakóhely irányítószámának megadása egyénileg történt.

A kikérdezések 2014. december 12. és 2015. január 16. között valósultak meg. Mivel a bevásárlóközpontok elsődlegesen a heti- vagy más néven nagybevásárlások célpontjai, ezért a kikérdezések is a hétvégi napokon történtek. Egy alkalommal csütörtökön (január 8.), három alkalommal pénteken (december 12., január 9., január 16.), míg négy alkalommal szombaton (december 13., december 20., január 3., január 10.).

A papír alapon begyűjtött adatok feldolgozása és kiértékelése Microsoft Excel programban történt a manuális adatbevitelt követően, míg az eredmények szöveges elemzése Microsoft Word programban készült.

2. A felmérések tapasztalatai

Az egyes helyszíneken különböző számú kérdőív került kitöltésre. A legnagyobb számban Szombathelyen és Mosonmagyaróváron, legkisebb számban pedig Zalaegerszegen történt adatfelvétel.

1. táblázat: Az egyes helyszíneken kitöltött kérdőívek száma

Bevásárlóközpont helye	Összesen db
Parndorf	103
Mosonmagyaróvár	119
Oberwart	101
Szombathely	127
Zalaegerszeg	9
Összesen db	459

2.1 A bevásárlóközpontokba érkező járművek és utasaik besorolása

A kérdések első csoportja az interjúalanyok által az adott vásárlás alkalmával használt közlekedési eszköz fajtájának, a járműben utazó személyek számának és esetleges jövedelmi, illetve fogyasztói közösség fennállásának a meghatározására szolgált. A válaszok alapján egyértelműen elmondható, hogy a vásárlóközpont megközelítéséhez használt járművek darabszámát a toronymagasan a személygépkocsik vezetik, kisebb részben egyéb gépkocsik (a járműben utazók száma alapján valószínűsíthető, hogy buszok) érkeztek. Legkevesebben motorkerékpárt használtak arra, hogy a bevásárlóközponthoz jussanak.

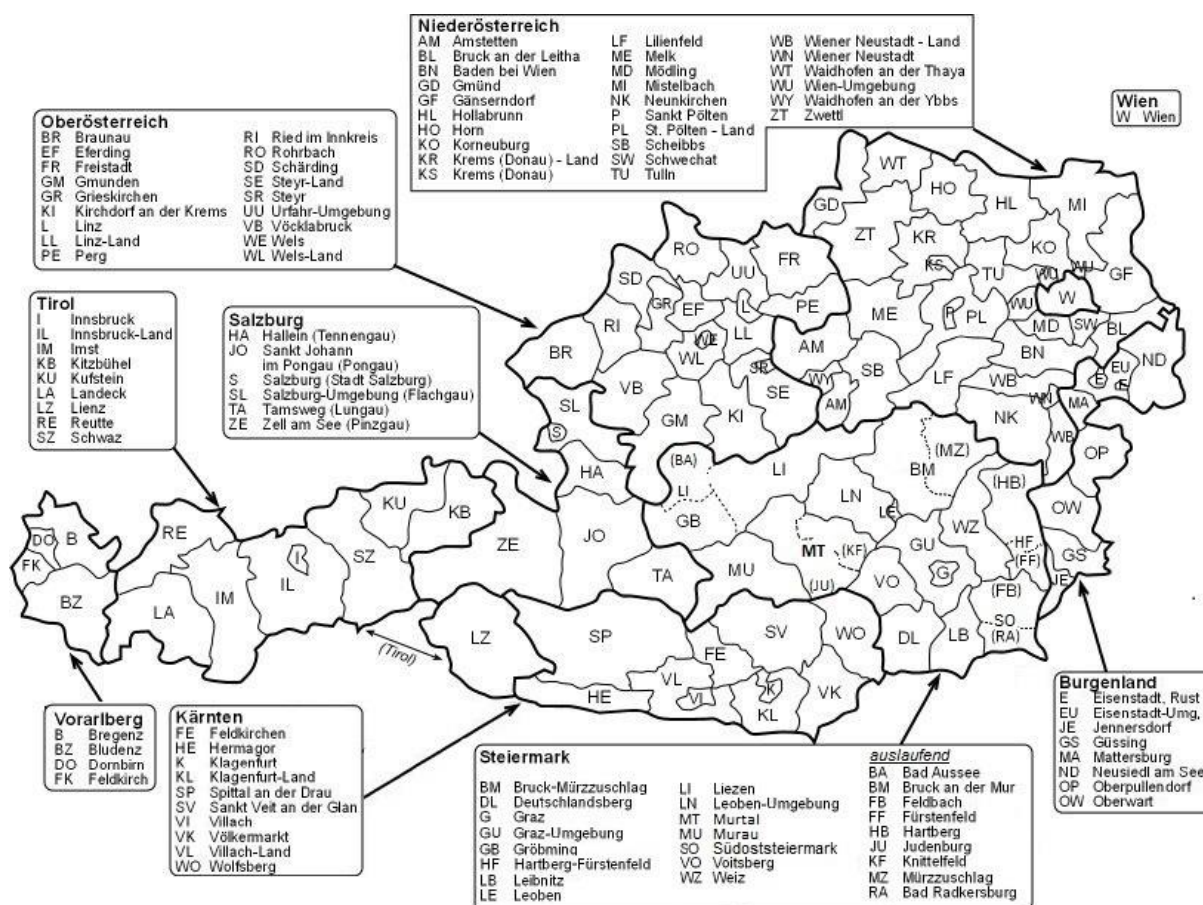
2. táblázat: Az egyes helyszíneken kikérdezett járművek fajtájának megoszlása

Bevásárlóközpont helye	Személygépkocsi	Mikrobusz	Egyéb gépkocsi	Motorkerékpár
Parndorf	80,6%	5,8%	5,8%	1,9%
Mosonmagyaróvár	65,5%	2,5%	31,9%	0,0%
Oberwart	99,0%	1,0%	0,0%	0,0%
Szombathely	90,6%	5,5%	3,1%	0,8%
Zalaegerszeg	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

A fenti adatok kizárólag osztrák, illetve magyar rendszámmal rendelkező járműveket tartalmaznak. Parndorfban előfordult ugyanis, hogy 3. országból érkezett járművek utasai is kikérdezésre kerültek. Összességében négy szlovák és két szlovén illetőségű járműről van szó. A négy szlovák jármű két személygépkocsit és két buszt jelent, míg a két szlovén jármű mindegyike busz. Az ezekhez a járművekhez tartozó hat kérdőív adatait a további elemzések során is külön fogjuk kezelni.

Az egyes járművek osztályozása nem csak a jármű fajtája szerint történhet meg, hanem annak hovatartozása alapján is. Ausztriában ugyanis körzetekre vonatkozó gépjármű-nyilvántartási rendszer működik, így a jármű azonosítója meghatározza annak származási körzetét.

7. térkép: Az osztrák forgalmi rendszámok területi kódjai (forrás:Wikipedia)

Az egyes magyarországi helyszíneken előforduló osztrák rendszámú járművek területi kód alapján történő besorolása segítségével meghatározhatók az adott bevásárlóközpont vonzáskörzetei. Mosonmagyaróváron például az osztrák rendszámú járművek közel fele bécsi illetőségű (W), míg negyede a burgenlandi Neusiedl am See (Nezsideri) járásból származik (ND). Ezek alapján az osztrák vásárlók jelentős része Bécsből és környékéről érkezik Mosonmagyaróvárra. A nagy távolság miatt azonban valószínűsíthető, hogy ők nem kizárólag vásárlási céllal érkeztek a Park Centerbe, hanem útközben megálltak vásárolni is, míg a közelebbi Neusiedl am See körzetéből érkezők esetében már a vásárlás lehetett az elsődleges cél.

3. táblázat: A Mosonmagyaróváron kikérdezett osztrák járművek hovatartozásának megoszlása

Osztrák rendszám területi azonosítója	Ausztriából érkezett járművek %-os aránya
BL	7,6%
BN	4,2%
E	1,7%
EU	1,7%
MD	2,5%
ND	25,2%
SW	2,5%
W	47,1%
WN	0,8%
WO	1,7%
WU	4,2%
MA	0,8%

A szombathelyi bevásárlóközponthoz látogató osztrák gépjárművek közel fele Oberwart (Felsőőr) körzetéhez tartozik (OW), míg egytizedük Oberpullendorf (Felsőpulya) zónájába (OP) lett bejegyezve. Említésre méltó a bécsi rendszámmal (W) érkezők tábora, akik közel 48%-ot képviselnek a vizsgálati halmazban.

4. táblázat: A Szombathelyen kikérdezett osztrák járművek hovatartozásának megoszlása

Osztrák rendszám területi azonosítója	Ausztriából érkezett járművek %-os aránya
BM	0,8%
BN	2,4%
DL	1,6%
E	3,2%
FB	2,4%
G	0,8%
GM	0,8%
GS	4,8%
GU	0,8%
HB	4,0%
JE	4,0%
L	0,8%
LF	0,8%
LL	0,8%
LN	1,6%
MD	0,8%
ND	0,8%
OP	10,3%
OW	46,0%
SL	0,8%
W	7,9%
WB	0,8%
WE	0,8%
WL	0,8%
WZ	1,6%

Zalaegerszegen másképp kell tekinteni a számokra, mint a korábbi két esetben. Itt ugyanis mindössze kilenc osztrák járművet sikerült a felmérés során elérni. Ez a szám meglehetősen alacsony ahhoz, hogy messzemenő következtetéseket vonjunk le az eredményekből. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy az idelátogató járművek között Oberwart (OW), valamint a Salzburg közelében fekvő St. Johann im Pongau körzetéből (JO) valamivel többen érkeztek, mint a többi területi egységről.

5. táblázat: A Zalaegerszegen kikérdezett osztrák járművek hovatartozásának megoszlása

Osztrák rendszám területi azonosítója	Ausztriából érkezett járművek %-os aránya
FB	11,1%
G	11,1%
JO	22,2%
OW	22,2%
SV	11,1%
VI	11,1%
W	11,1%

A magyarországi gépjármű-nyilvántartási rendszerből hiányzik a területi alapú beazonosítás, ezért a parndorfi és az oberwarti helyszínekre érkező magyar járművek adataiból a fentiekhez hasonló vizsgálat nem végezhető el.

A bevásárlóközpontokba érkező járművek által szállított személyek számának vizsgálata egyértelmű képet tár elénk abból a szempontból, hogy mindegyik felmért helyszínen leggyakrabban párban érkeztek az emberek vásárolni.

6. táblázat: Az egyes bevásárlóközpontokba érkező járművek által szállított személyek száma

Bevásárlóközpont helye	1 utassal érkező járművek száma	2 utassal érkező járművek száma	3 utassal érkező járművek száma	4 utassal érkező járművek száma	5 utassal érkező járművek száma	Több mint 5 utassal érkező járművek száma
Parndorf	10,8%	32,5%	14,5%	9,6%	12,0%	10,8%
Mosonmagyaróvár	17,3%	33,3%	19,8%	19,8%	6,2%	3,7%
Oberwart	25,3%	47,4%	11,6%	8,4%	6,3%	1,1%
Szombathely	14,0%	28,7%	17,8%	14,7%	12,4%	7,0%
Zalaegerszeg	22,2%	55,6%	0,0%	22,2%	0,0%	0,0%

A Parndorfban kikérdezett 3. országból érkező járművek esetében azt tapasztaljuk, hogy 5-nél több utas volt a járművek 66,6%-ban, míg egy, illetve két utassal a járművek 16,7%-16,7%-a érkezett.

Az egy járműben utazók háztartási szempontból történő összetartozását vizsgáló kérdés azonban nem hozott egyértelmű eredményt. Azon járművek utasait figyelembe véve, ahol egynél többen utaztak, megállapítható, hogy az egyes helyszíneken eltérő arányban szerepeltek az egy-, illetve a több háztartásból származó útítársak. Szombathelyen és Zalaegerszegen az egy háztartásba tartozók voltak többségben, míg a többi helyen nagyságrendileg fele-fele arányban billeg az érték hol egyik, hol másik kategória között.

7. táblázat: A Magyarországról egynél több utassal érkező járművekben utazók egy háztartás tagjai?

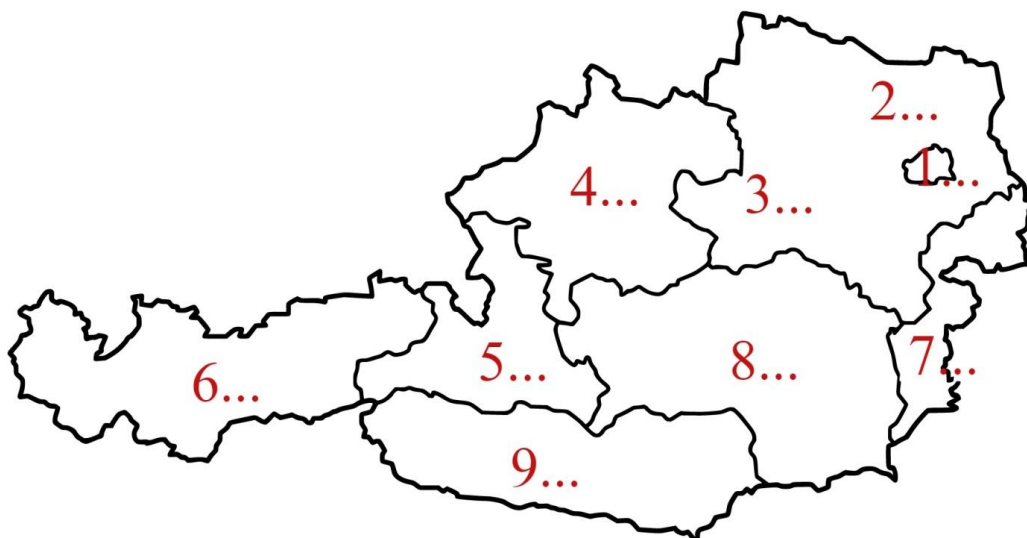
	Oberwart	Parndorf
igen	56,5%	41,7%
nem	43,5%	58,3%

8. táblázat: Az Ausztriából egynél több utassal érkező járművekben utazók egy háztartás tagjai?

	Mosonmagyaróvár	Szombathely	Zalaegerszeg
igen	43,8%	72,9%	100,0%
nem	56,3%	27,1%	0,0%

A járművekben utazó személyek lakhelyadatainak kielemezéséből további információkhoz juthatunk. A válaszadó lakhelyének országát és irányítószámát jelző adatok összesítése során az osztrák járművekkel érkezők esetében hasonló képet kapunk, mint a rendszám alapján végzett csoportosítás esetén.

8. térkép: Az ausztriai irányítószámok területei (forrás:Wikipedia)

A hasonlóság annak ellenére észlelhető, hogy a postai irányítószámok területei nem kimondottan esnek egybe a gépjármű-nyilvántartási körzetekkel. A felmért Magyarországi bevásárlóközpontokba látogató osztrákok Mosonmagyaróvár esetében legtöbbször Bécsből (1-es terület) jöttek vásárolni, míg Szombathely esetében Burgenlandból (7-es terület), Zalaegerszeg esetében pedig a Graz környéki területekről (8-as terület) érkeztek legnagyobb arányban.

9. táblázat: A Magyarországon vásárló osztrákok lakóhely szerinti megoszlása

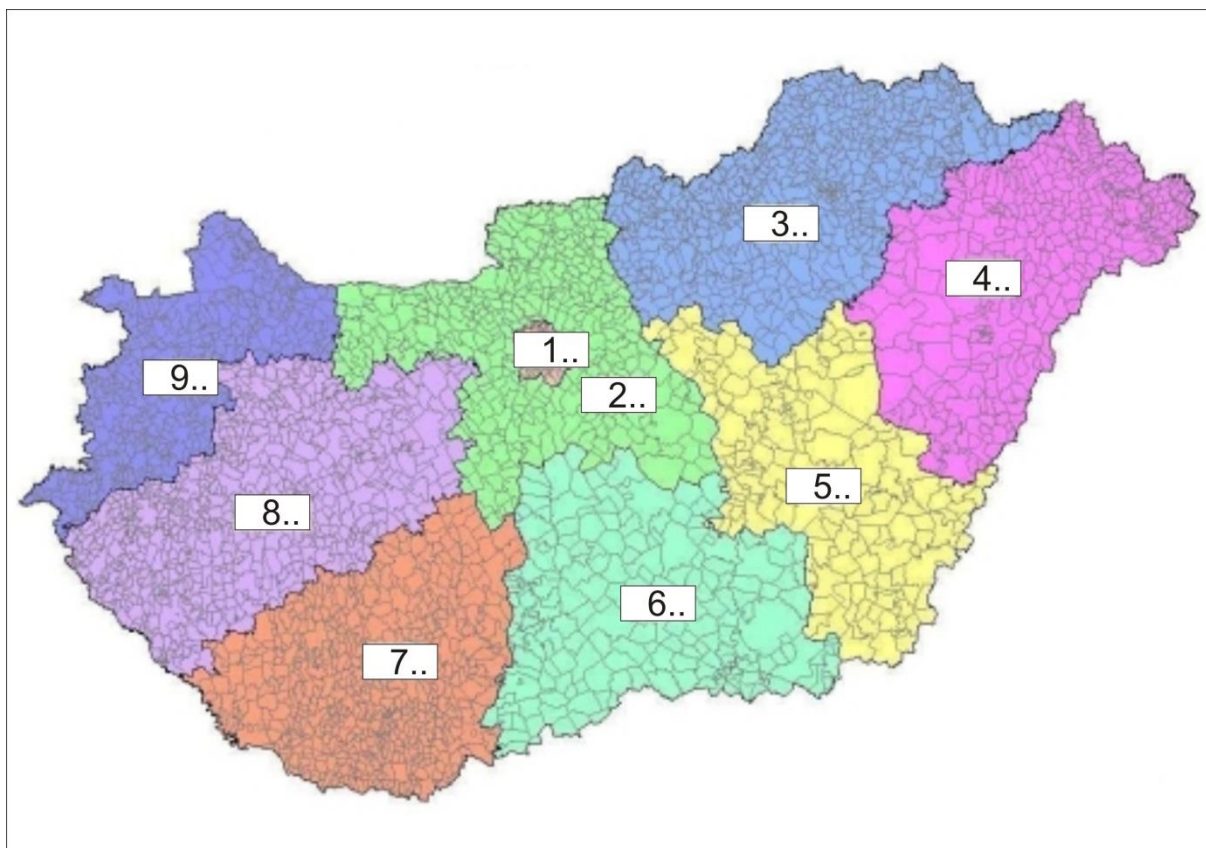
Vásárló lakhelye	Mosonmagyaróvár	Szombathely	Zalaegerszeg
1-es terület	42,0%	6,0%	11,1%
2-es terület	36,1%	3,4%	0,0%
3-as terület	0,0%	0,9%	0,0%
4-es terület	0,0%	2,6%	11,1%
5-ös terület	0,0%	0,0%	11,1%
7-es terület	21,8%	70,1%	22,2%
8-as terület	0,0%	17,1%	44,4%
9-es terület	0,0%	0,0%	0,0%

A magyarországi postai irányítószámok első számjegye az osztrák felosztáshoz hasonlóan, az adott területhez való tartozást jelenti. A magyarországi lakosok ausztriai vásárlásai során

azonban azt tapasztaltuk, hogy a vásárlók az ország szinte minden tájáról érkeznek. A legnagyobb távolságokat a Nyíregyházáról (428 km), valamint a Békéscsabáról (405 km) Parndorfba érkezett vásárlók tették meg.

9. térkép: A magyarországi irányítószámok területei

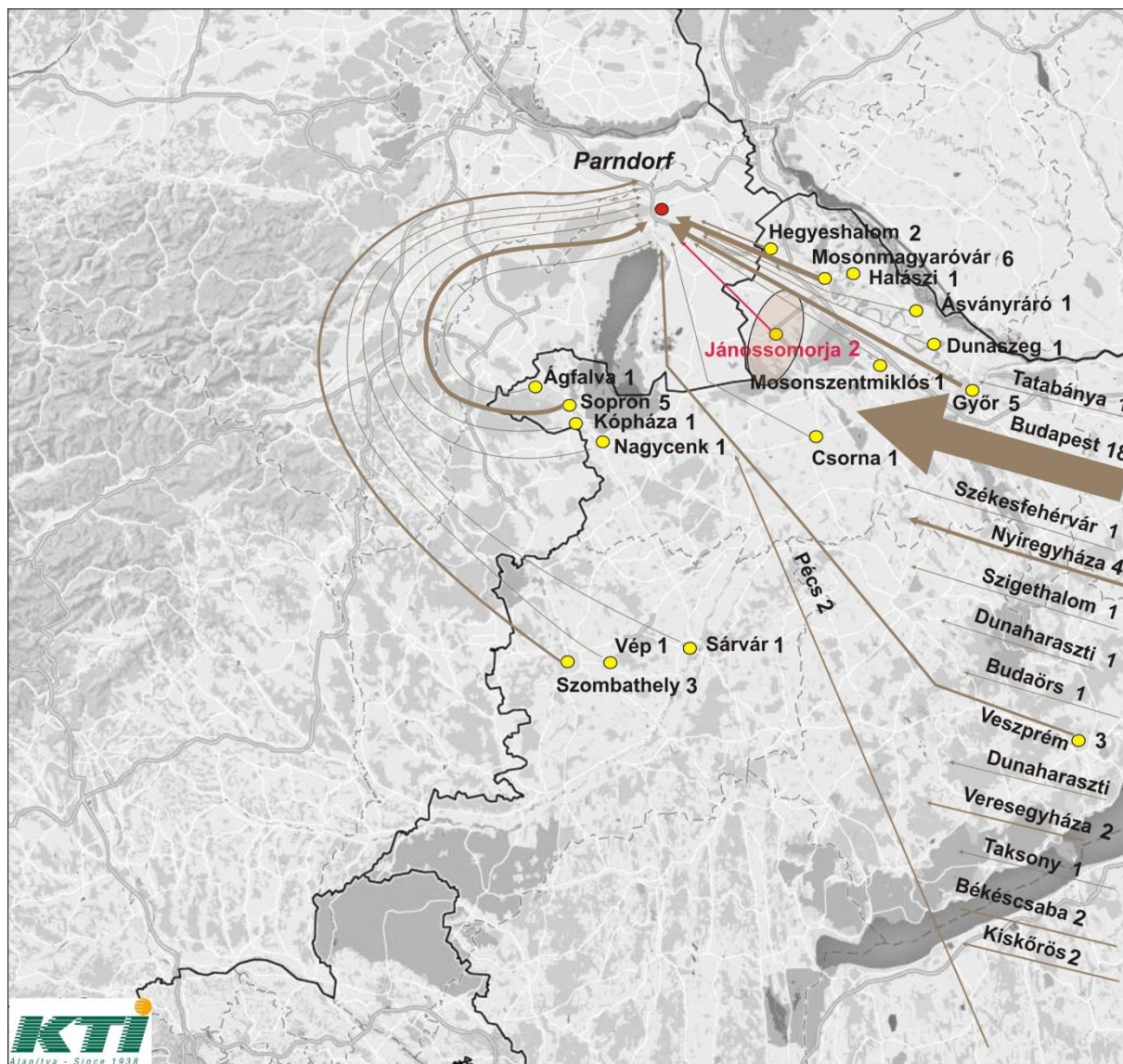
A magyarok ausztriai adatainak összesítése azt mutatja, hogy Oberwartba a legtöbben Szombathelyről (40,6%), valamint a 3. településklaszterből (8,3%) és 2. településklaszterből (6,3%) járnak át vásárolni. Parndorfba pedig a legtöbben Budapestről (24,7%) és környékéről érkeznek (2-es terület: 11,0%), illetve sokan jönnek Mosonmagyaróvárról (8,2%) is. Az 1. településklaszter lakói Parndorfba járnak, míg a 4. településklaszter lakóit sem Oberwartban, sem Parndorfban nem sikerült kimutatni, ami összecseng a háztartási felmérések során tapasztaltakkal.

10. táblázat: Az Ausztriában vásárló magyarok lakóhely szerinti megoszlása

Vásárló lakhelye	Oberwart	Parndorf
Budapest	0,0%	24,7%
2-es terület	0,0%	11,0%
Nyíregyháza (4400)	0,0%	5,5%
Békéscsaba (5600)	0,0%	2,7%
Kiskőrös (6200)	0,0%	2,7%
7-es terület	0,0%	2,7%
Székesfehérvár (8000)	0,0%	1,4%
Veszprém (8200)	0,0%	4,1%
Település klaszter 1	0,0%	2,7%
Település klaszter 2	6,3%	0,0%
Település klaszter 3	8,3%	0,0%
Település klaszter 4	0,0%	0,0%
Mosonmagyaróvár (9200)	1,0%	8,2%
Szombathely (9700)	40,6%	4,1%
Sopron (9400)	0,0%	6,8%
9-es terület (maradék)	43,8%	23,3%

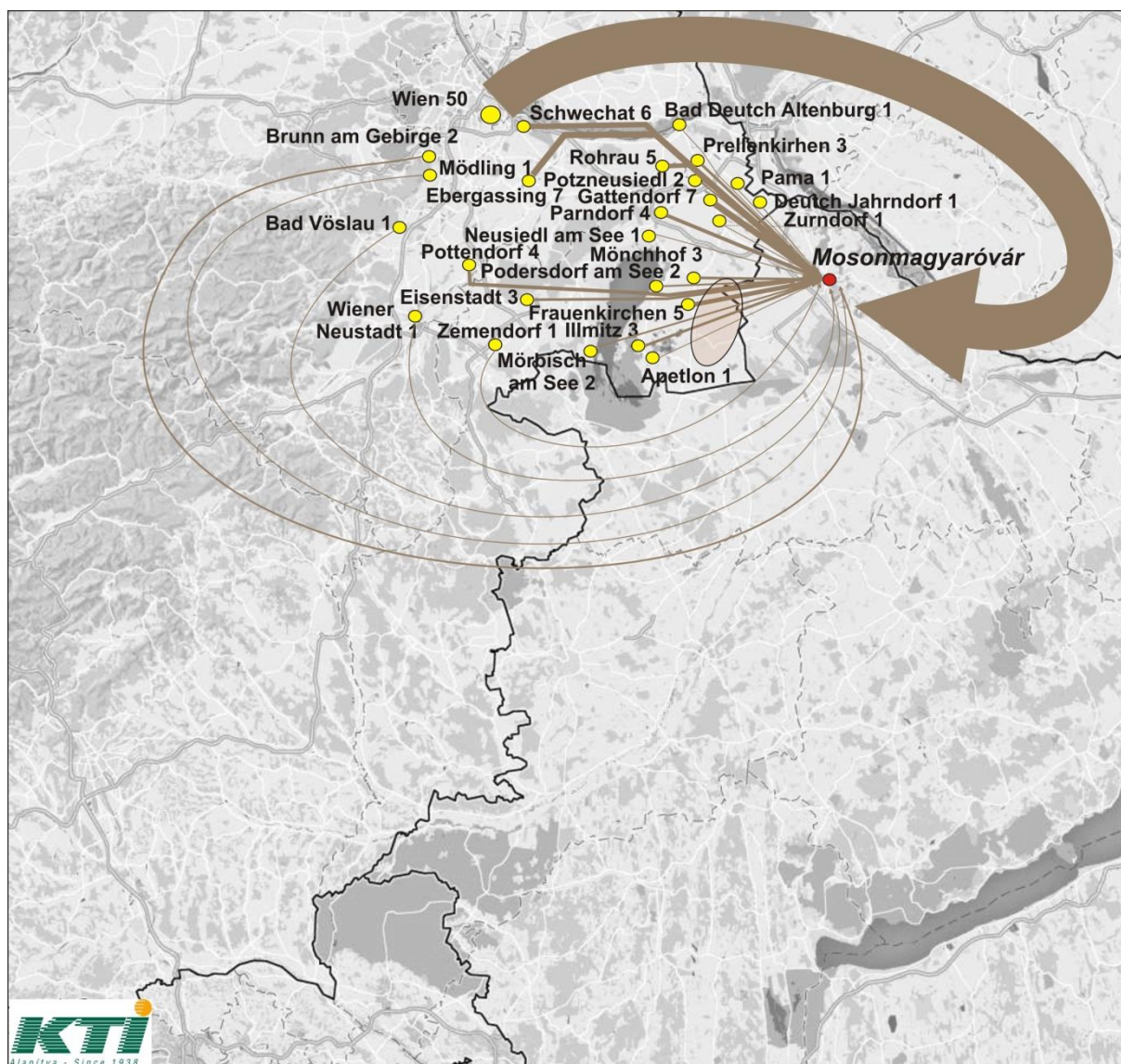
Érdekes áramlási viszonyok fedezhetők fel a magyar vásárlási szokásokban, mert míg az aprófalvas települések lakói vásárlásaik nagy részét Szombathelyen, Körmenden, illetve Mosonmagyaróváron végzik, addig ezen nagyobb városok lakói sokkal gyakrabban fordulnak elő Ausztriai bevásárlóközpontokban, aminek az oka valószínűleg a jövedelmi viszonyok közötti különbségekben rejlik. Az egyes bevásárlóközpontokba érkező vásárlók lakhely szerinti (irányítószám alapján történő) besorolása térképi megjelenítés során átláthatóbb képet ad a főbb áramlási viszonyokról, melyek az alábbiakban kerülnek bemutatásra. Az egyes település klaszterekhez tartozó települések színessel lettek kiemelve.

10. térkép: A Magyarországról Parndorfba érkező vásárlók kiindulási települései

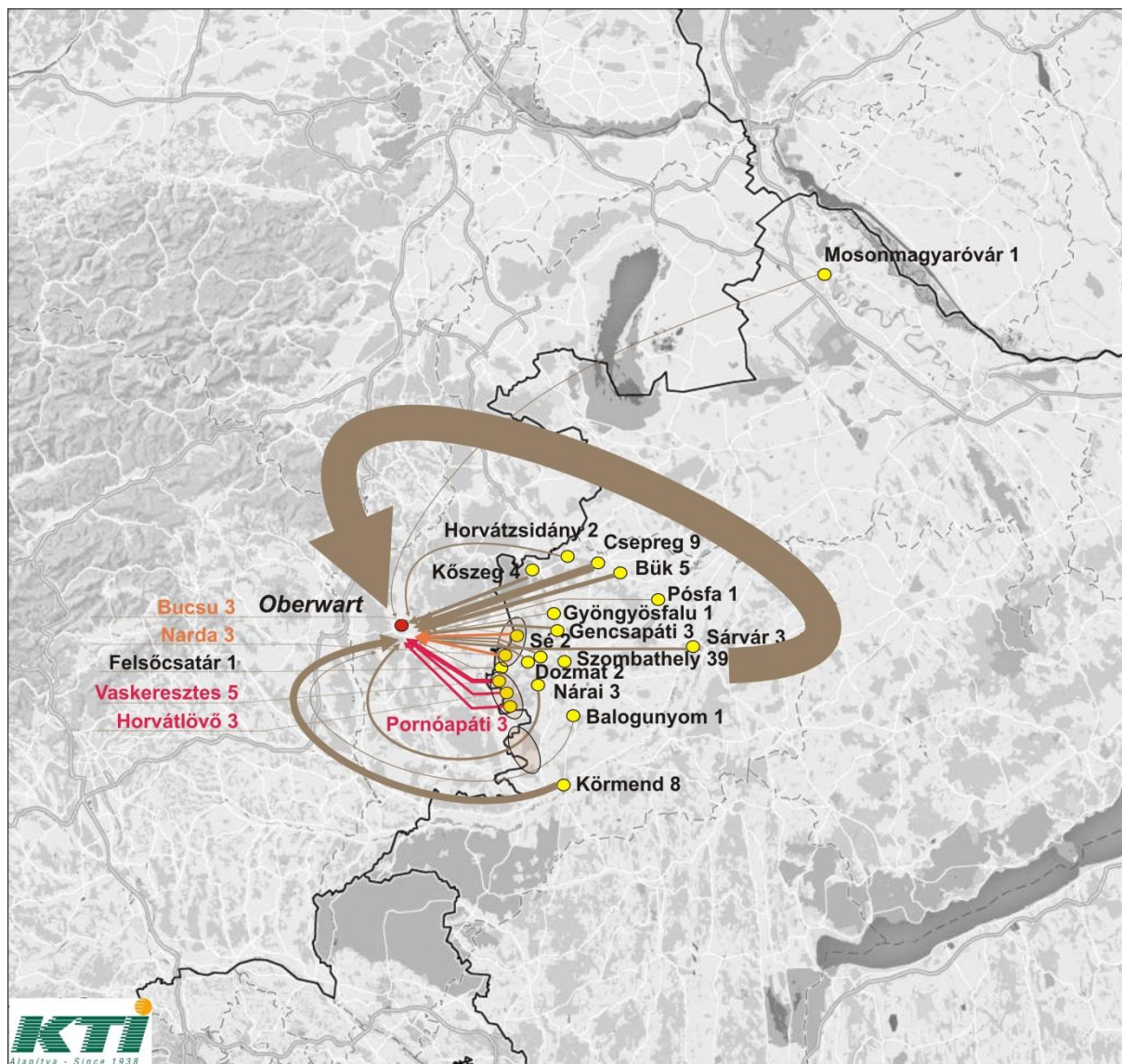

11. térkép: Az Ausztriából Mosonmagyaróvárra érkező vásárlók kiindulási települései

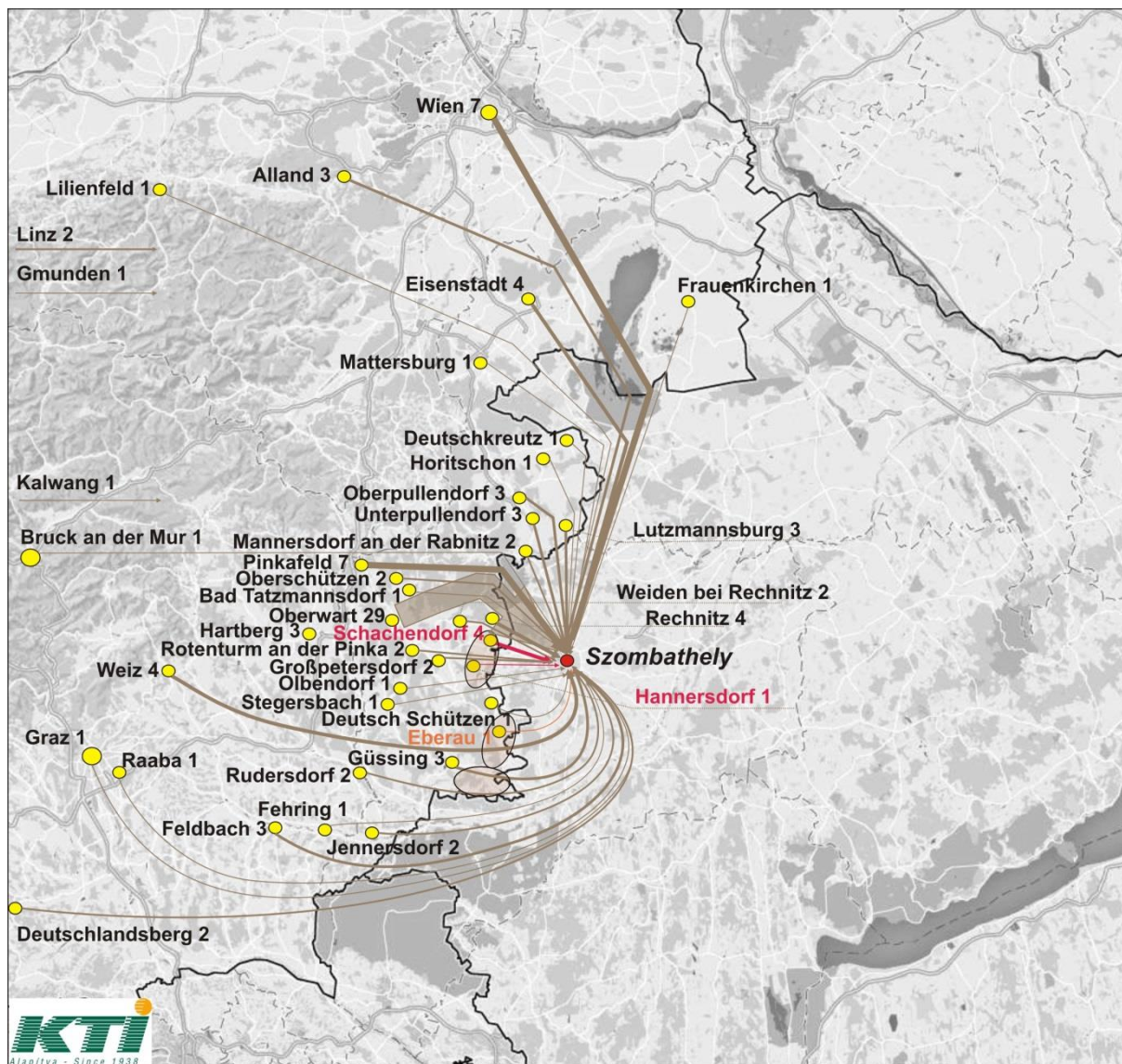

12. térkép: A Magyarországról Oberwartba érkező vásárlók kiindulási települései

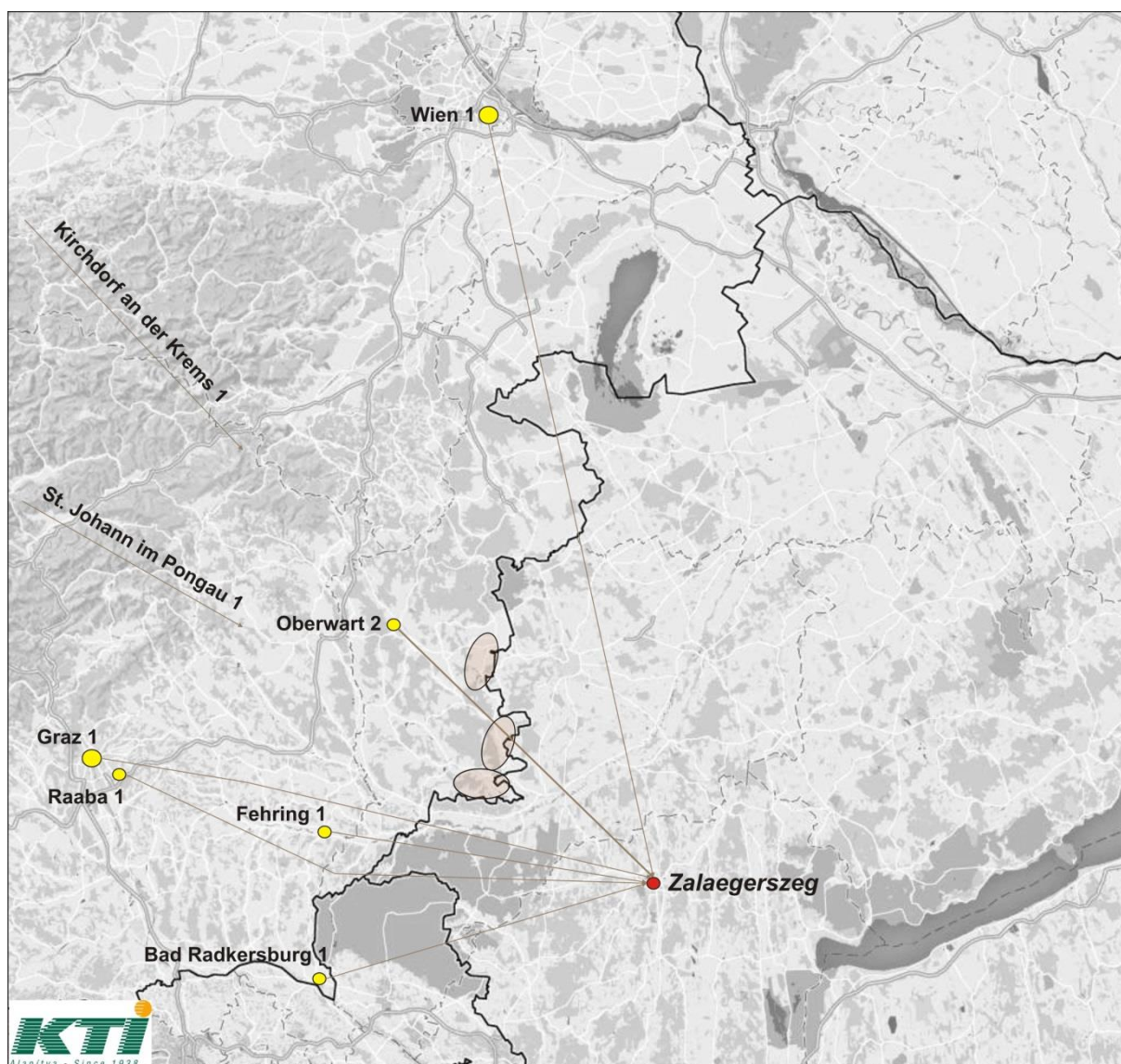

13. térkép: Az Ausztriából Szombathelyre érkező vásárlók kiindulási települései

14. térkép: Az Ausztriából Zalaegerszegre érkező vásárlók kiindulási települései

Az Ausztriában dolgozó magyarok

A felmérések eredeti szándéka elsősorban az volt, hogy Magyarországon az osztrák, míg Ausztriában a magyar vásárlók szokásait kérdezzék ki. Ugyanakkor előfordult, hogy ezen egyértelműnek tűnő halmazok határai a gyakorlatban kevésbé élesek. Szombathelyen például felbukkant négy osztrák rendszámú személygépkocsi, melyek utasairól kiderült, hogy valójában Magyarországon laknak. A Parndorfban végzett felmérés során pedig 22 osztrák rendszámú személygépkocsi is belekerült a halmazba. A kérdésekre adott válaszok alapján

mindkét esetben vélhetően Ausztriában dolgozó magyarokról van szó, ugyanakkor az általuk közölt adatokat sem a magyar, sem az osztrák adatokhoz nem lehetett besorolni, ugyanis Szombathelyen a magyarországi, Parndorfban pedig az ausztriai lakhelyadataikat adták meg, így az eredmények alapján helyi belföldi vásárlónak tűnnek, akik vizsgálata viszont nem tárgya ennek az anyagnak.

2.2 Vásárlási szokások

A felmérésben érintett válaszadók utazásai vásárlási céllal történtek ugyan, azonban sok esetben nem kizárólagosan. A kérdőív 2. kérdése arra irányult, hogy az országhatár átlépésének a célja csak a vásárlás volt-e vagy a vásárlás másodlagos cél volt. A magyar vásárlók több mint fele mindkét ausztriai helyszínen azt válaszolta, hogy kizárólag vásárlási céllal érkezett az országba és közel egyharmaduk állítása szerint ott is dolgozik.

11. táblázat: Az Ausztriában vásárló magyarok határátlépésének fő motivációja a bevásárlás?

	Oberwart	Parndorf
Igen, csak bevásárlási céllal érkezett	55,4%	58,7%
Nem, ebben az országban dolgozik és vásárol	29,7%	26,7%
Nem, elsősorban más tevékenység miatt utazott és emellett vásárol is	14,9%	14,7%

Az osztrák megkérdezettek magyarországi látogatásukat azonban már nem ennyire egyértelműen kizárólag a vásárlásra korlátozzák. Mosonmagyaróváron és Zalaegerszegen a legtöbben más tevékenység miatt jöttek Magyarországra. Valószínűsíthető, hogy ez a más tevékenység az esetek java részében a turizmust takarja. A Szombathelyen vásárló osztrákok többsége azonban csak azért lépte át a határt, hogy itt vásárolhasson.

12. táblázat: A Magyarországon vásárló osztrákok határátlépésének fő motivációja a bevásárlás?

	Mosonmagyaróvár	Szombathely	Zalaegerszeg
Igen, csak bevásárlási céllal érkezett	37,1%	66,7%	33,3%
Nem, ebben az országban dolgozik és vásárol	14,7%	1,7%	11,1%
Nem, elsősorban más tevékenység miatt utazott és emellett vásárol is	48,3%	31,6%	55,6%

A kérdőív 3. pontja a vásárlás gyakoriságát kutatta, melyre több előre megadott válasz közül lehetett választani. A magyar vásárlók közül az Oberwartba látogatók többsége gyakrabban (havonta többször) jár át Ausztriába vásárolni, mint akik Parndorfban kerültek megkérdezésre (ritkábban, mint havonta).

13. táblázat: Az Ausztriában vásárló magyarok vásárlási gyakorisága

	Oberwart	Parndorf
Naponta	9,9%	1,3%
Hetente többször	15,8%	8,0%
Havonta többször	31,7%	13,3%
Havonta	26,7%	25,3%
Ritkábban, mint havonta	14,9%	37,3%
Most először	1,0%	14,7%

Az osztrák vásárlók válaszaiban viszont visszatükröződik az előző kérdésre adott válaszuk, mely szerint a vásárlás csak másodlagos az egyéb elfoglaltságok mellett. Ugyanis az osztrák válaszok között sokkal magasabb azok aránya (különösen Mosonmagyaróvár esetében), akik első alkalommal voltak vásárolni, ami megerősíti a korábbi feltételezést, hogy turistaként érkeztek az országba, és egyúttal vásárolnak is. A Szombathelyen, illetve Zalaegerszegen megkérdezettek többsége havonta jár Magyarországra vásárolni, a Mosonmagyaróváron megkérdezettek legnagyobb része ritkábban, mint havonta jár vásárolni.

14. táblázat: A Magyarországon vásárló osztrákok vásárlási gyakorisága

	Mosonmagyaróvár	Szombathely	Zalaegerszeg
Naponta	2,7%	4,2%	0,0%
Hetente többször	9,8%	13,3%	22,2%
Havonta többször	14,3%	24,2%	0,0%
Havonta	19,6%	25,0%	33,3%
Ritkábban, mint havonta	27,7%	20,8%	22,2%
Most először	25,9%	12,5%	22,2%

A 4. kérdés a határon túli vásárlás okaira keresi a választ. Az egyes helyszíneken kapott válaszok között jelentős eltérés nem mutatkozik, az azonos országból érkezők hasonló szempontokat tartottak fontosnak vásárlásaik során, bár a magyar vásárlók Ausztriai látogatásának indokai a parndorfi kikérdezések alkalmával viszonylag egyenletes eloszlást mutattak a lehetséges válaszok között.

15. táblázat: Az Ausztriában történő bevásárlás oka

	Oberwart	Parndorf
Nagyobb választék	40,6%	25,3%
Jobb minőség	28,3%	16,0%
Kedvezőbb árak	5,1%	25,3%
Útba esik egyéb elintéznivaló mellett	10,1%	24,0%
Kényelmesebb	14,5%	2,7%
Egyéb	1,4%	6,7%

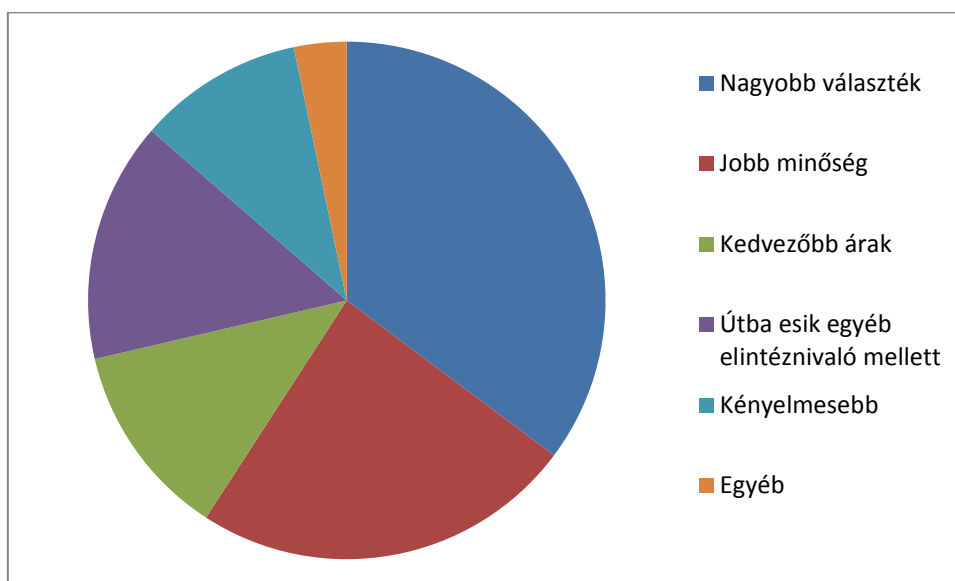
Az osztrákok magyarországi bevásárlásai teljesen egységes képet adnak arról, hogy miért a határ magyar oldalán vásárolnak.

16. táblázat: A Magyarországon történő bevásárlás oka

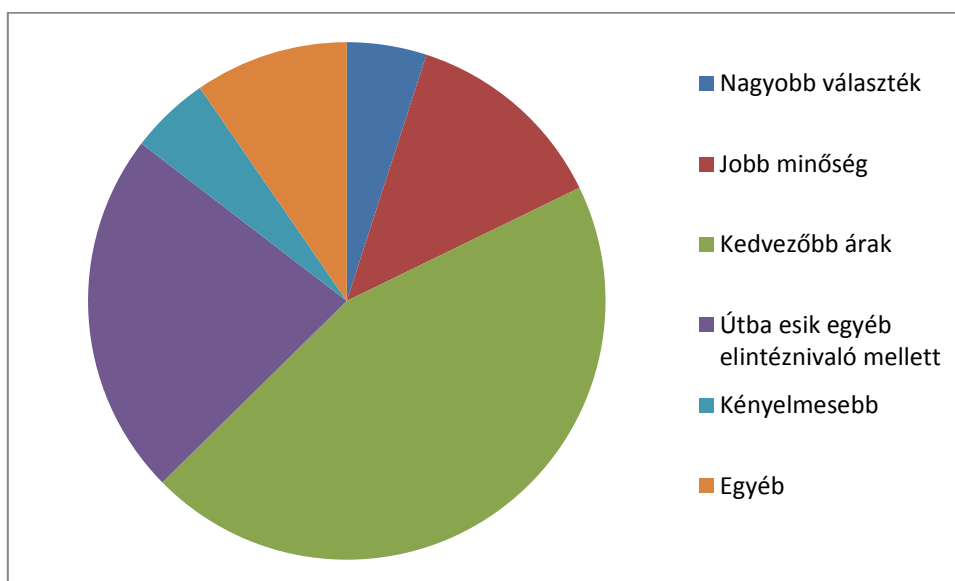
	Mosonmagyaróvár	Szombathely	Zalaegerszeg
Nagyobb választék	5,2%	5,1%	0,0%
Jobb minőség	17,9%	8,8%	0,0%
Kedvezőbb árak	44,0%	46,0%	40,0%
Útba esik egyéb elintéznivaló mellett	27,6%	17,5%	30,0%
Kényelmesebb	3,7%	5,1%	20,0%
Egyéb	1,5%	17,5%	10,0%

Röviden összegezve az a kép rajzolódik ki, mely csak ráerősít az immár sztereotípiá jellegű vélekedésekre, nevezetesen, hogy az osztrákok azért jönnek Magyarországra vásárolni, mert itt olcsóbban hozzájutnak a termékekhez. A magyarok pedig a nagyobb választék és a jobb minőség reményében költik pénzüket Ausztriában. Mindezt az alábbi két diagram is látványosan összefoglalja.

1. diagram: A magyar vásárlók ausztriai vásárlásának okai

2. diagram: Az osztrák vásárlók magyarországi vásárlásának okai

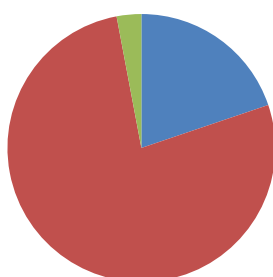

Az 5. kérdés annak felderítésére irányult, hogy az egyes helyszíneken kikérdezett vásárlók (Mosonmagyaróváron, Szombathelyen és Zalaegerszegen osztrák, Oberwartban magyar) kizárólag abba az üzletbe mentek-e vásárolni, ahol megszólították őket, vagy máshova is járnak. Parndorfban nem tettük fel ezt a kérdést, az Oberwartba járó magyarok 77,2%-a pedig

máshol is szokott vásárolni. Mosonmagyaróváron és Szombathelyen a kikérdezett osztrákok nagyságrendileg egyharmad – egyharmad arányban választottak a felkínált három lehetőség közül, míg Zalaegerszegen elsősorban az adott üzletben vásárolnak az odaérkező osztrákok.

3. diagram: Csak ebben az áruházban vásárol, vagy egyéb üzletekben is?

Oberwart

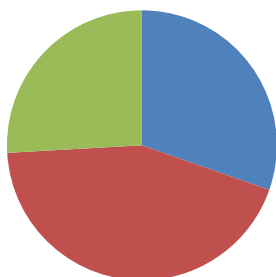

■ Csak itt

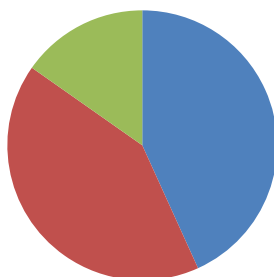
■ Más üzletekbe is szokott járni

■ Élelmiszert mindig itt vásárol, de más termékek kapcsán felkeres egyéb üzleteket is

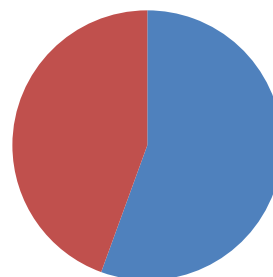
Mosonmagyaróvár

Szombathely

Zalaegerszeg

2.3 Utazási szokások

Az előzőekben elemzett adatok alapján az egyértelműen látszik, hogy a bevásárlások döntő többségében gépjárművel jutnak el a vásárlók a bevásárlóközpontokba. Ahhoz, hogy az egyes vásárlói köröknek megfelelő, ugyanakkor környezetkímélőbb utazási alternatívát lehessen kínálni, fontos tudni, hogy jelenlegi szokásaik miért alakultak ki, illetve lényeges azt is felmérni, hogy mennyire lennének nyitottak a változtatásra. Ezekre a témákra kérdezett rá a 6-7-8. kérdés. A „Megfelelő feltételek mellett nyitott lenne környezetkímélőbb módon utazni bevásárláskor?” kérdésre adott válaszok országokként némi eltérést mutatnak.

A legnagyobb hasonlóság a két országból származók válaszai között az az, hogy van egy alapsokaság, akik mindenképpen autóval járnak vásárolni, akármilyenek is a körülmények, és akik a válaszadók nagyságrendileg felét képezik. A zalaegerszegi kiugróan magas autohoz való kötöttség a minta számosságának alacsony voltán kívül azzal magyarázható, hogy az országhatártól való távolság és megközelíthetőség szempontjából az összes vizsgált helyszín közül ez érhető el legnehezebben még közúton is, így valószínűleg nehéz elképzelni, hogy a közforgalmú közlekedés bármilyen elfogadható alternatívát nyújtana a gépjármű-használattal szemben.

A válaszadók nyitottak a közforgalmú közlekedés használatára, megfelelő feltételek fennállása esetén. Az osztrák kikérdezettek mintegy negyede, míg a magyar megkérdezettek ötöde-harmada használná ezt a közlekedési módot. Ez egy erős jelzés arra vonatkozóan, hogy van igény megfelelő színvonalú és költségű közösségi közlekedési szolgáltatásra. Szombathelyen és Parndorfban is a 3. leggyakoribb válasz szintén a közösségi közlekedés használatának hajlandóságát mutatja a vásárlók részéről, abban az esetben, ha a vásárlás után nem nekik kell hazavinniük a termékeket, hanem a bolt házhoz szállítja azokat.

Ausztriában valamivel elterjedtebb az autómegosztás (car sharing), mint közlekedési forma, Mosonmagyaróváron a válaszadók akár 15,9%-a is hajlandó lenne másokkal közös utazást lebonyolítani. A Magyarországról érkezők azonban kevésbé fogadták még be ezt az utazási

módot, Oberwartban, mindössze 2%, Parndorfban pedig 4%-ban lennének hajlandók a közös utazásra.

17. táblázat: A megfelelő feltételek mellett utazna-e más módon? Magyar válaszok

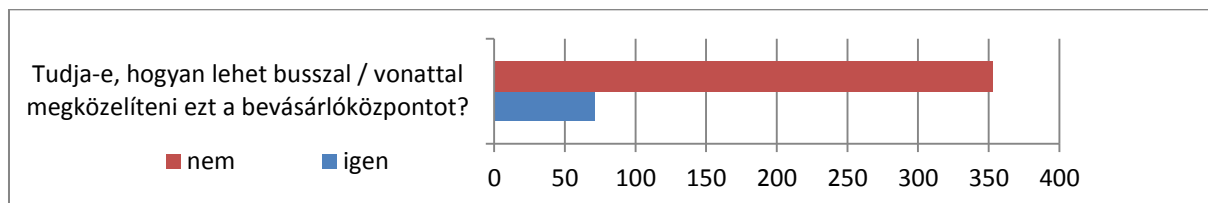
	Oberwart	Parndorf
Közforgalmú (közösségi) közlekedéssel (busz, vonat)	21,6%	32,0%
Különjáratú busszal (pl. a vasútállomástól a bevásárlóközpontig)	10,8%	5,3%
Autómegosztással	2,0%	4,0%
Használja a közforgalmú közlekedést, ha a vásárolt terméket a bolt házhoz szállítaná	2,9%	12,0%
Mindenképpen autóval közlekedik	62,7%	46,7%

18. táblázat: A megfelelő feltételek mellett utazna-e más módon? Osztrák válaszok

	Mosonmagyaróvár	Szombathely	Zalaegerszeg
Közforgalmú (közösségi) közlekedéssel (busz, vonat)	24,2%	25,4%	11,1%
Különjáratú busszal (pl. a vasútállomástól a bevásárlóközpontig)	6,1%	4,1%	0,0%
Autómegosztással	15,9%	6,6%	0,0%
Használja a közforgalmú közlekedést, ha a vásárolt terméket a bolt házhoz szállítaná	8,3%	21,3%	11,1%
Mindenképpen autóval közlekedik	45,5%	42,6%	77,8%

Bár az előző kérdésre kapott válaszok alapján nagyságrendileg a megkérdezettek fele mindenáron ragaszkodik a gépjárműhasználatához, arról meglepően kevesen tudnak, hogy egyáltalán milyen más alternatívája lenne az utazásuknak. Ebben annyi pozitívum van, hogy csupán már megfelelő tájékoztatással, a tényleges és potenciális vevők informálásával is jelentős eredményeket lehetne elérni a közforgalmú/közösségi közlekedési eszközök nagyobb arányú használata érdekében.

4. diagram

A közforgalmú közlekedéssel szemben támasztott követelmények alapján szintén megfigyelhetők az országonként eltérő nézőpontok. Míg az osztrák válaszadók a versenyképes viteldíjat, illetve a kevés gyaloglással elérhető megállóhelyet tartják a legfontosabbnak, addig a magyar vásárlók a gyakoribb járatokat, jobb menetrendet értékelik a legtovábbra.

19. táblázat: A magyar vásárlók elvárásai a közforgalmú közlekedéssel szemben

	Oberwart	Parndorf
Gyakoribb járatok, jobb menetrend	44,4%	39,7%
Vonzó utazási kínálat, rövidebb menetidők	11,1%	19,0%
Vonzó, előnyös, versenyképes viteldíj	38,9%	34,5%
Rövid gyaloglás a megállóhelyhez	5,6%	6,9%

20. táblázat: Az osztrák vásárlók elvárásai a közforgalmú közlekedéssel szemben

	Mosonmagyaróvár	Szombathely
Gyakoribb járatok, jobb menetrend	10,7%	19,4%
Vonzó utazási kínálat, rövidebb menetidők	14,3%	17,9%
Vonzó, előnyös, versenyképes viteldíj	57,1%	22,4%
Rövid gyaloglás a megállóhelyhez	17,9%	40,3%

3. Összefoglaló megállapítások

Amennyiben a határon átlépő bevásárlóforgalom közlekedési módjait a környezetkímélőbb közlekedési módok felé szeretnénk terelni, figyelembe kell venni, hogy a környéken élők

gépjármű-ellátottsága átlag feletti. Mivel a gépjármű tulajdonlása már eleve költségekkel jár, számukra csak olyan alternatíva jöhet szóba, amely kényelmi, időbeli és anyagi oldalról is versenyképes. Ilyen megoldás lehet például az on-line vásárlás kedvező házhozszállítási feltételekkel. Szóba jöhet még a mozgóárusok színvonalának fejlesztése is, amivel helyben lehetne tartani legalább a kisbevásárlásokat.

Figyelembe kell venni, hogy a parkolóhelyi kikérdezések alapján a válaszadók mintegy fele mindenképpen kocsival megy vásárolni, ők nemigen terelhetők át közforgalmú közlekedésre. Valamint, hogy a válaszadók 83%-a nem tudta, hogy hogyan lehet megközelíteni az adott bevásárlóközpontot busszal/vonattal. Előfordulhat ezért, hogy pusztán már a megfelelő tájékoztatással is csökkenthető lenne a gépkocsi-használók aránya.

Azt is érdemes kiemelni, hogy azok, akik hajlandóak lennének közforgalmú közlekedést használni, a legfontosabbnak az elfogadható viteldíjat (osztrákok) és a jobb menetrendet (magyarok) tartják. Fontos azt is megemlíteni, hogy az osztrák válaszadók többségükben valamilyen más célból jöttek Magyarországra és mellette vásárolnak is, a magyarok viszont elsősorban vásárlási céllal lépik át a határt. A fentiek figyelembevételével sikeres lehet egy jól megszervezett és elfogadható költségekkel járó közforgalmú közlekedési szolgáltatás a vásárlási célterületek megközelítésére.

1. melléklet: SMASHMOB KÉRDŐLAP, PARKOLÓHELYI KIKÉRDEZÉS

Vásárlási szokások vizsgálata az osztrák-magyar határtérségben

Kikérdezés időpontja: 2014. ....hó ..... nap, ... óra ..... perc

Lapszám: .....

Bevezető mondat: 7 rövid kérdés az Ön bevásárláshoz kapcsolódó utazási szokásáról néhány percben...

A jármű jellege: ☐	
① személygépkocsi	② mikrobusz
③ egyéb gépkocsi	④ motorkerékpár
Az osztrák jármű rendszámának régió azonosítója: <input type="text"/> <input type="text"/>	
A járműben tartózkodó személyek száma: ..... fő Egy háztartásba tartoznak-e? Igen ☐ Nem ☐	
1/A. Az Ön lakhelye? ☐ ① Magyarország ② Ausztria ③ Egyéb: _____	
1/B. Az Ön lakhelyének irányítószáma: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	
2. Az országhatár átlépésének a bevásárlás a fő motivációja? ☐ ① Igen, csak bevásárlási céllal érkezett ② Nem, ebben az országban dolgozik és vásárol ③ Nem, elsősorban egyéb tevékenység miatt utazott és emellett vásárol is	
3. Milyen gyakran vásárol Ausztriában/Magyarországon? ☐ ① naponta ② hetente többször ③ havonta többször ④ havonta ⑤ ritkábban, mint havonta ⑥ most először	
4. Miért jött át Ausztriába/Magyarországra vásárolni? ☐ ① nagyobb a választék ② jobb a minőség ③ kedvezőbbek az árak ④ útba esik egyéb elintéznivalóim mellett ⑤ kényelmesebb ⑥ egyéb: _____	
5. Csak ebben az áruházban vásárol, vagy egyéb üzletekben is? (Parndorfban nem kell ezt kérdezni) ☐ ① csak itt ② más üzletekbe is szokott járni ③ élelmiszert mindig itt vásárol, de egyéb termékek kapcsán felkeres más üzleteket is	
6. Megfelelő feltételek megléte mellett nyitott lenne környezetkímélőbb módon utazni a bevásárláskor? ☐ ① Közforgalmú (közösségi) közlekedéssel (busz, vonat)	

- ② Különjáratú busszal pld. a vasútállomástól a bevásárlóközpontig
 ③ Autómegosztással
 ④ Használja-e a közforgalmú közlekedést, ha az Ön által vásárolt árukat a bolt hához szállítaná
 ⑤ Nem, mindenképpen autóval közlekedek

7. Tudja-e, hogyan lehet busszal/vonattal megközelíteni ezt a bevásárló központot?

Igen ☐ Nem ☐

8. Ha a közösségi közlekedést választaná, milyen elvárásai lennének ? ☐

- ① Gyakoribb járatok, jobb menetrend
 ② Vonzó utazási kínálat, rövidebb menetidők
 ③ Vonzó, előnyös versenyképes viteldíj
 ④ Rövid gyaloglás a megállóhelyhez
 ⑤ Konkrét javaslata a bevásárlóközpont közösségi közlekedési megközelítésének javításához

Adatfelvevő neve, mobiltelefonszáma: .....